

Nationaal Park
Zuid-Kennemerland

Toeristische groei en kwetsbare natuur: hoe laten we dat samengaan?

VISIE DUURZAAM TOERISME

Nationaal Park Zuid-Kennemerland is een aantrekkelijk en gevarieerd natuurgebied met duinen, bossen en landgoederen, gelegen aan de Noord-Hollandse kust tussen Zandvoort en Velsen. Het maakt deel uit van het Europese natuurnetwerk Natura 2000, dat gebieden met hoge natuurwaarden en grote biodiversiteit verder wil ontwikkelen en beschermen.

Het Nationaal Park ligt op zo'n 25 kilometer van de hoofdstad, in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) dat behoort tot de top vijf van Europese economische regio's. Het park speelt een belangrijke rol in het leefklimaat van Amsterdam, dat bovendien een grote aantrekkingskracht heeft op het internationale toerisme. Die toestroom verspreidt zich ook over de regio en vindt in Nationaal Park Zuid-Kennemerland 'om de hoek' aantrekkelijke mogelijkheden voor natuurbeleving, recreatie en ontspanning. Naar verwachting groeien het aantal internationale bezoekers en de recreatiebehoefte van de Metropoolregio Amsterdam tot 2030 resp. 2040 beide met dertig procent.

In de Visie Duurzaam Toerisme Nationaal Park Zuid-Kennemerland zetten we de lijnen uit voor een toekomst waarin de toename van toerisme en recreatie goed samen gaan met bescherming en behoud van kwetsbare natuur.

VISIE IN HET KORT

- 1 Park duurzaam ontwikkelen
- 2 Toerisme naar draagkracht gebied
- 3 Keuze voor kwaliteit en zonering
- 4 Breedgedragen identiteit
- 5 Nationaal Park in het hart van mensen
- 6 Gastvrij en duurzaam met ondernemers
- 7 Stimuleren duurzame bijdragen

‘Duurzaam toerisme
is voor mij dat we
zorgen dat recreatie
goed blijft samengaan
met de bescherming
van kwetsbare natuur.’

Henk Wijkhuisen, wethouder Bloemendaal

1

Duurzame
ontwikkeling

PLANET

PROFIT

PEOPLE

Duurzame ontwikkeling

Nationaal Park Zuid-Kennemerland is een natuurgebied van internationale allure dat behoort tot de parels van de Europese natuur. Met een grote biodiversiteit en unieke natuurwaarden. Niet voor niets is het een onderdeel van Natura 2000. De combinatie van natuur, rust en een rijke cultuurhistorie maakt dat zowel omwonenden als toeristen er regelmatig komen genieten en recreëren. Het park is een groene uitlaatklep voor de Metropoolregio Amsterdam en draagt belangrijk bij aan het creëren en behouden van een aantrekkelijke woon-, leef- en verblijfsomgeving.

De verwachte groei in toerisme en recreatie stelt ons voor de uitdaging om te komen tot de juiste balans tussen **people, planet & profit**. In het Beheer- en Ontwikkelplan NPZK 2014-2024 kiezen de tien partners van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland er nadrukkelijk voor om het park duurzaam te ontwikkelen en de natuurwaarden naar de toekomst toe veilig te stellen. Zodat ook onze kleinkinderen er nog van kunnen genieten. **Duurzaam toerisme is voor ons dat we (een toename in) recreatie en toerisme goed laten samengaan met bescherming, behoud en beleving van kwetsbare natuur en uniek cultureel erfgoed.** Ook op lange termijn. Hierbij hebben we nadrukkelijk ook oog voor het versterken van de regionale economie én het genereren van bijdragen voor het Nationaal Park.

'Het nationaal Park is een uniek natuurgebied in Nederland en wordt erg goed bezocht door recreanten en hoog gewaardeerd. Daar ben ik blij om want natuur is er voor iedereen om van te genieten. Daarom is het zo belangrijk dat we de balans natuur en recreatie beschermen zodat volgende generaties er ook van kunnen genieten.'

Adnan Tekin, gedeputeerde Provincie Noord-Holland

2

Toerisme naar draagkracht van het gebied

Toerisme naar draagkracht van het gebied

Waar liggen de grenzen voor groei in recreatie en toerisme? Die worden uiteindelijk bepaald door de **draagkracht** van de belangrijkste waarden van ons Nationaal Park, natuur en rust.

Het Nationaal Park is alleen toegankelijk op de paden. Meer bezoekers zullen daarom naar verwachting nauwelijks voor negatieve effecten op de vegetatie zorgen. Wat betreft de mogelijke verstoring van dieren, is vooral onderzoek gedaan naar vogels. Uit studies blijkt dat het verstoord gebied van broedvogels, en dan met name voor de soorten die gevoelig zijn voor verstoring, met 20 procent toeneemt indien het aantal bezoekers met 50 procent stijgt.

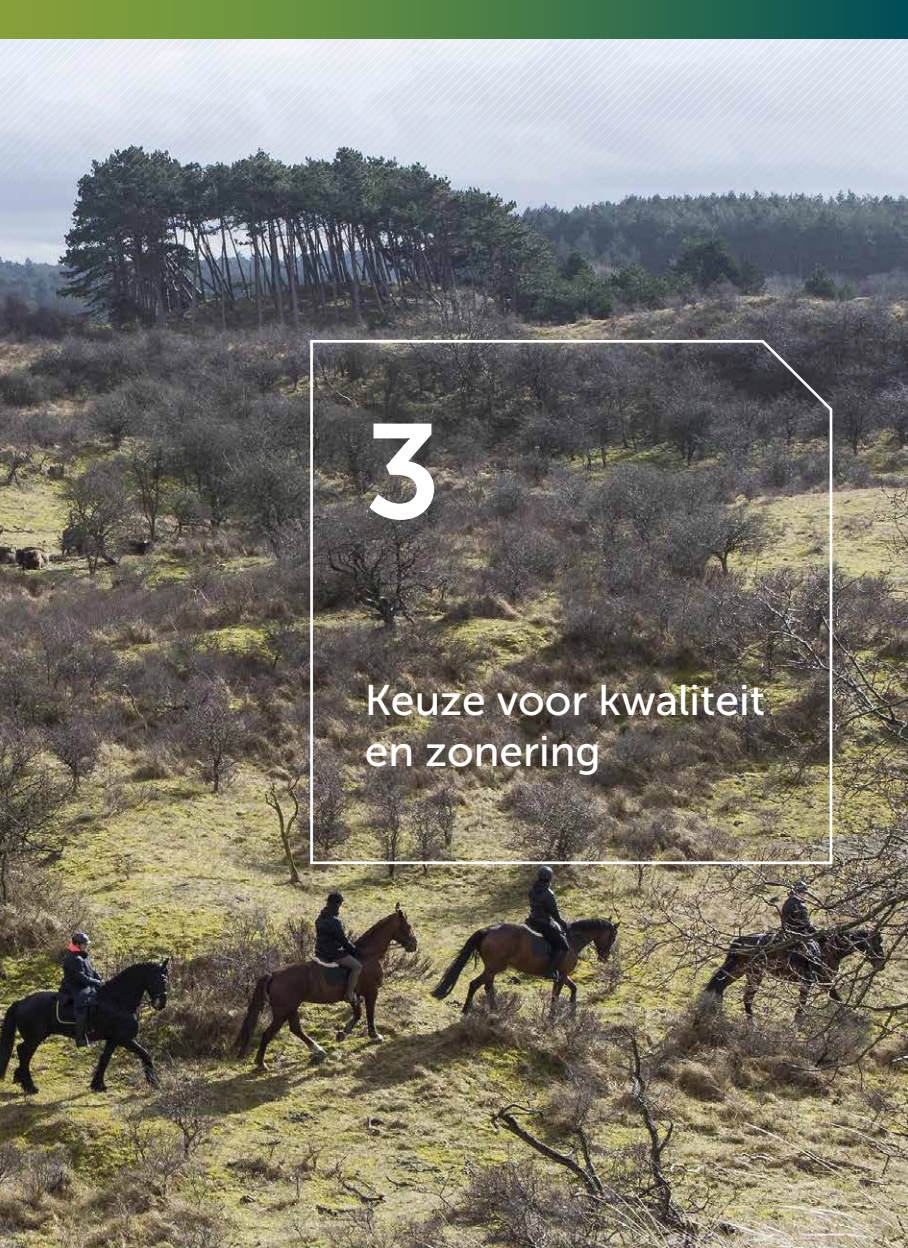
Zo'n 80 procent van de herhalingsbezoeken is afkomstig van omwonenden. Zij komen vooral naar het Nationaal Park voor natuur en rust. **Bij toenemende bezoekersaantallen is het van groot belang ervoor te zorgen dat er voldoende mogelijkheden blijven binnen het Nationaal Park om de rust op te zoeken.** Zowel voor de dieren in het park als voor de bezoekers.

'Voldoende plekken
in de natuur waar
de dieren én onze
bezoekers de rust
kunnen opzoeken.
Dat is het belangrijkste.'

Marieke Schatteleijn, Staatsbosbeheer

3

Keuze voor kwaliteit
en zonering

Keuze voor kwaliteit en zonering

Een sterke toename in recreatie en (internationaal) toerisme in de Metropoolregio Amsterdam vraagt om een goede en slimme regulering van de bezoekersstromen. **Met het instellen van een regionale zonering kunnen we ervoor zorgen dat de bezoeker kiest voor het groengebied in de Metropoolregio dat hem biedt wat hij zoekt.** Beleving van natuur, rust, Oud-hollands landschap, of actie zoals fietsen, sporten, varen, mountainbiken, kitesurfen of juist een attractie als *Amsterdam Castle* of een bezoek aan een buitenplaats. Voor alles is een plek in de Metropoolregio.

In dit palet aan regionale mogelijkheden voor buitenrecreatie kan het Nationaal Park vooral die vormen faciliteren die goed passen bij de **unieke natuur- en cultuurhistorische waarden** van het park en het draagvlak van het park niet te boven gaan. Recreanten, vooral uit de directe omgeving, komen voor natuur, rust, ontspanning, wandelen, fietsen en sporten in

natuur

sport

actie

avontuur

stad

cultuur

naar
buiten

de natuur. Internationale toeristen die kort van tevoren besluiten een dagdeel in de regio door te brengen, kiezen vaker voor een attractie. Als dit voor hen een intense beleving is van de bijzondere natuur of cultureel erfgoed van het National Park, moeten zij de weg naar het park goed kunnen vinden en worden verrast door wat ze zien en meemaken. Het beter faciliteren van (internationaal) toerisme zal niet ten koste gaan van de belangrijke recreatieve functie die het Nationaal Park vervult voor omwonenden. Realisatie van een natuur- of cultuurattractiepunt zou een manier kunnen zijn om internationale bezoekers centraal op te vangen en andere parkdelen rustiger te houden.

Om het grootste deel van de groei in buitenrecreatie van (internationale) toeristen op te vangen, gaat het Nationaal Park Zuid-Kennemerland **samenwerken met andere groengebieden** van de Metropoolregio Amsterdam. Samen kunnen we zorgen voor een betere spreiding van het toerisme, passend bij de kwaliteit en draagkracht van de verschillende groengebieden. Ook verkent Nationaal Park de mogelijkheden tot intensievere samenwerking (of vergroting van het park) met aangrenzende landgoederen en natuurgebieden, en Nationaal Park Hollandse Duinen. Door schaalvergroting kunnen gebieden met kwetsbare natuur beter worden ontzien en beschermd, terwijl robuustere natuur de recreatie juist prima aan kan.

'Vanuit mijn rol laat ik graag bezoekers, omwonenden en ondernemers de betoverende natuur van het Nationaal Park ruiken, voelen, horen en proeven. Door hen bewust te laten zijn van de natuurwaarden van het Nationaal Park, wordt verstoring zoveel mogelijk voorkomen en kunnen ze zelfs helpen bij de bescherming van het park.'

Gwen Pellinkhof, IVN Coördinator Communicatie
& Educatie Nationaal Park Zuid-Kennemerland

4

Gedeelde identiteit en iconen

Gedeelde identiteit en iconen

Om te kunnen bepalen wat passend gebruik van het park is, hoe verschillende vormen van recreatie op elkaar afgestemd dienen te worden en welke doelgroepen we willen bereiken, moeten de gedeelde waarden en uitgangspunten helder zijn. Samen met de stakeholders gaat het Nationaal Park werken aan een scherpere profilering.

Nationaal Park Zuid-Kennemerland heeft bezoekers veel te bieden. Een aantrekkelijke mix van natuur en intrigerende cultuurhistorie. Stuivende duinen, prachtige landgoederen, duinmeertjes om in te zwemmen en luisterrijke vogelconcerten in de vroege morgen. Die verscheidenheid is een grote kracht, maar ook een zwakte. **Duidelijkheid over onze belangrijkste waarden en toonaangevende iconen is essentieel voor het maken van nieuwe plannen en producten.** En voor een effectieve communicatiestrategie. Een **sterke identiteit** leidt uiteindelijk tot een grotere **loyaliteit** aan ons park. Communicatie en gerichte marketing van toeristisch-recreatieve producten zal gebeuren in samenwerking met andere groengebieden in de Metropoolregio Amsterdam en de regio Zuid-Kennemerland.

‘Door beleving en
verwondering zorgen
we ervoor dat mensen
het Nationaal park in
hun hart sluiten en
trotse ambassadeurs
worden.’

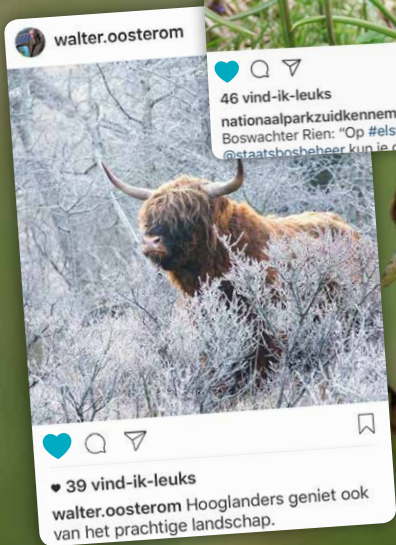
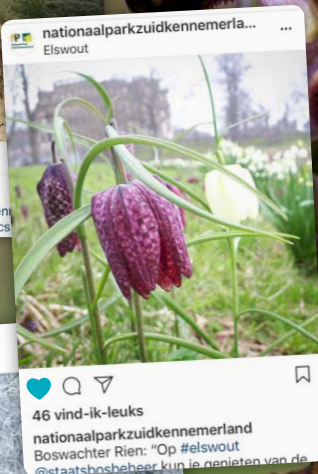
Jowien van der Vegte en Eveline Blok,
boswachters Natuurmonumenten

A young girl with dark hair is blindfolded with a brown cloth tied around her head. She is wearing a purple and grey jacket with pink and blue striped cuffs. She is standing in a forest, touching the rough bark of a tree trunk with her hands. A person's hand is visible on her shoulder, supporting her. The background is a lush green forest with sunlight filtering through the trees.

5

Nationaal Park in
het hart van mensen

Nationaal Park in het hart van mensen

Bij duurzaam handelen versterken natuur, mens en economie elkaar. Een manier om dit duurzame denken te stimuleren, is door het Nationaal Park in het hart van mensen te krijgen: Nationaal Park Zuid-Kennemerland als intrinsieke kracht.

Bewoners, ondernemers, vrijwilligers en betrokkenen die zich verantwoordelijk voelen en betrokken bij hun park.

Nu is onze communicatie vooral gericht op kennisoverdracht: wat is waar, wat kunt u doen, etc. Maar hoe raken we mensen in hun hart? Hoe zorgen we ervoor dat ons park ook hun park wordt? Uit gesprekken met bezoekers kwam naar voren dat mensen worden geraakt door kenmerken van de natuur. Kou, geur, donker, stilte, details, contrasten, momenten. En door indirecte belevingen. Ontdekken, herinneren, verwonderen. In onze uitingen en contacten met bezoekers gaan we veel meer werken met **emoties**. Met beeld en geluid creëren we beleving en verwondering en zorgen we ervoor dat mensen het park in hun hart sluiten en trotse **ambassadeurs** worden van het Nationaal Park.

'Als Gastheer van het
Nationaal Park dragen
wij vanzelfsprekend
ons steentje bij aan
een duurzaam
Nationaal Park.'

Bernard Lensink, directeur Duin & Kruidberg

A scenic view of a park with a large weeping tree, a body of water, and a historic building in the background. The image is framed by a white border with a diagonal cut on the top right. The number 6 is prominently displayed in the upper left of the frame.

6

Gastvrije en duurzame
ondernemers

Gastvrije en duurzame ondernemers

Met effectieve communicatie kunnen we de juiste bezoekers aantrekken, en die leiden naar de plekken en belevingen die passen bij hun behoeftes. Bezoekers moeten zich welkom voelen en gastvrij worden onthaald: op de website, de parkeerplaats, tijdens de wandelroute, tot aan de ontmoeting met de boswachter of de hardlooptbegeleider.

Ook de ober in het café of restaurant die mooie verhalen over het park vertelt en tips meegeeft, draagt bij aan de gastvrije ontvangst van bezoekers. Hij verhoogt bovendien de kans op een herhalingsbezoek. **We nodigen ondernemers uit om Gastheer van het Nationaal Park te worden en samen een gastvrij en duurzaam park te realiseren.** De cursus Gastheer Nationaal Park wordt geactualiseerd, het platform voor ondernemers groeit en zo versterken we elkaar. We zetten in op gerichte productontwikkeling, vergroening van bedrijven en duurzame bedrijfsvoering voor iedereen. Samen met ondernemers werken aan gastvrijheid is essentieel voor een duurzaam Nationaal Park.

'Kinderen moeten in de toekomst gaan zorgen voor natuurbehoud. Daarom wil ik als gids, mijn enthousiasme voor de natuur in het Nationaal Park aan hen overdragen.'

Jan Jaap Moerkerk, vrijwilliger PWN

A photograph of a woman with blonde hair, wearing a brown jacket and blue jeans, bending over to look at the ocean. She is surrounded by a group of children, some wearing rain boots. They are standing on a sandy beach next to a wooden fence with barbed wire. The ocean is in the background with waves breaking. A large white number '7' is overlaid on the image.

7

Stimuleren van
duurzame bijdragen

Stimuleren van duurzame bijdragen

Tallose vrijwilligers zetten zich in voor beheer, onderzoek, als schoolgids of baliemedewerker. We zijn heel blij met hun inzet en maken daar ook in de toekomst graag gebruik van. Voor duurzaam beheer van natuur, het maken van voorzieningen en het organiseren van extra activiteiten is echter ook geld nodig. Het budget is momenteel niet toereikend om alles wat noodzakelijk en wenselijk is te realiseren. Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland zoekt naar levensvatbare verdienmodellen voor bijzonder gebruik en kleine projecten. **We willen belanghebbenden stimuleren om bij te dragen onder het motto De natuur geeft, wat geeft u?** Betrokkenheid kan zich uiten in meerdere vormen. Niet alleen financieel, maar ook in vrijwilligerswerk of in ambassadeurschap van het Nationaal Park.

www.np-zuidkennemerland.nl

 @NPZK nationaalparkzuidkennemerland

©2018 Nationaal Park Zuid-Kennemerland | TEKST Marieke Kuipers
DESIGN Chantal Vansuyt | BEELD PWN: Ruud Maaskant, Coen van
Oosterom, Ina Roels, IVN: Sigrid van der Ploeg, Kennemer Schaapskudde:
Regina Kouprie, Mike Bink, Kenneth Stamp, Shutterstock.